

ření exekučního výkonu, pohroziv mu následky jeho počínání; a když si přes to Václav Š. vedl násilně, vrazil do strážmistra H-y, chtěje ho odstraniti s cesty k F-ovi, prohlásil ho strážmistr za zatčena, a když dále proti němu po zatčení rukama šermoval a křičel, že se od chlěva odstraniti nedá, chtěl mu strážmistr, vida nebezpečí hrozící se strany členů rodiny Š-ových, přiložiti svěrací řetízky, a když to Š. zmařil a dále násilně jednal, najmě strážmistra H-u několikrát udeřil do prsou a dvakrát ho kopl nohou do holeně a do kolena, pohrozil obžalovanému, že použije zbraně. Týž postup jest zjištěn i u obžalovaných Anežky Š-ové st. a Anežky Š-ové ml. se strany vrchního strážmistra H-y a strážmistrů L-a a P-a. Z těchto zjištění plyne hledíc k oněm předpisům, že služební výkon četníků byl nejen formálně, nýbrž i věcně správný a že nemůže býti řeči o vybočení, které by zbavovalo četníky zákonné ochrany podle § 68 tr. zák. Proti řádnému služebnímu výkonu jest nutná obrana ve smyslu § 2 g) tr. zák. vyloučena; byla by možná, kdyby se výkon osoby úřední jevil trestným útokem, kdyby na př. zakládal zločin zlého užívání moci úřední, kdyby byl vůbec nedovolený nebo nenáležel vůbec k působnosti úřední osoby jej provádějící. Poněvadž však v souzeném případě nic takového zjištěno nebylo, nebyl odpor obžalovaných proti četníkům dovolenou obranou, nýbrž donucováním úřední osoby, a poněvadž se stal v úmyslu zmařiti služební výkon, byl zločinem podle § 81 tr. zák. Za tohoto stavu věci jest zásadně nerozhodno, zda je úřední výkon i věcně odůvodněný čili nic, stačilo by, že nepostrádal podstatných náležitostí formálních, které již o sobě zabezpečují vrchnostenské osobě zvýšenou zákonnou ochranu podle § 68 tr. zák. Námitky proti nařízení výkonu exekuce měli obžalovaní uplatňovati opravnými prostředky podle předpisů exekučního řádu; výtky proti postupu exekučního orgánu stížností na soud, nikoli však trestnou svépomocí.

Čís. 3819.

Podřadění trestného jednání pod ustanovení § 98 tr. zák. nemá místa, i když jsou tu všechny zákonné znaky tohoto zločinu, obsahuje-li čin zároveň veškeré náležitosti skutkové podstaty trestného činu s přísnější trestní sankcí (§ 128 tr. zák.).

Zda lze pohružku bitím (zlým nakládáním) podřaditi pod § 98 b) tr. zák., lze bezpečně posouditi jen podle zvláštních okolností případu, najmě podle toho, zda jsou tu i ostatní zákonné podmínky onoho zločinu; spadá sem, nikoli pod předpis zákona o útisku, hrozil-li pachatel jím zprzněnému devítiletému děvčeti zbitím, jestliže doma něco poví.

(Rozh. ze dne 21. března 1930, Zm I 752/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného, jeho otce i matky do rozsudku krajského soudu v České Lípě ze dne 3. října 1929, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 98 b) tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost matky obžalovaného vytýká rozsudku zmatečnost podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. proto, že skutková podstata zločinu podle § 128 tr. zák., jímž byl obžalovaný uznán vinným, jakožto zločinu přísněji trestného zahrnuje v sobě činnost, kterou rozsudek kvalifikuje za zvláštní zločin podle § 98 b) tr. zák.; zmateční stížnost obžalovaného a jeho otce činí výtku podle § 281 čís. 9 a) tr. ř., ježto prý pohrůžka obžalovaného pobitím (zlým nakládáním) není ještě pohrůžkou ublížením na těle ve smyslu § 98 b) tr. zák. Ani té ani oné námitce nelze přiznati oprávnění. Jest pravda, že podřadění trestného jednání pod ustanovení § 98 tr. zák. nemá místa, i když jsou tu všechny zákonné znaky tohoto zločinu, jsou-li v činu zároveň veškeré náležitosti skutkové podstaty trestného činu s přísnější trestní sankcí (Herbst I. str. 244); to tehdy, když činnost pachatelova, která by bez přistoupení dalších skutečností o sobě byla zločinem vydírání, rozmnožena jsouc o další podstatné znaky, nabývá povahy těžšího zločinu, v němž vše to, co tvoří skutkovou podstatu zločinu vydírání, jest jen jeho podstatnou součástí. Nebylo by tudíž lze v jednání obžalovaného, které rozsudek podřadil pod předpis § 128 tr. zák., zároveň spatřovati skutkovou podstatu zločinu podle § 98 a) tr. zák., ač obžalovaný při svém jednání podle zjištění rozsudku použil násilí (... »pevně ji držel, vlekl ji do lesa a potom strčil do ní tak, že upadla, sundal jí kalhoty a položil se na ni, ačkoliv K-ová kopala proti obžalovanému nohama«). Avšak rozsudek takový výrok neobsahuje. Uznává-li obžalovaného kromě zločinu podle § 128 tr. zák. vinným i zločinem veřejného násilí podle § 98 b) tr. zák., podřadí pod tento trestný předpis jiný skutek obžalovaného, než ten, který byl pojat pod ustanovení § 128 tr. zák., a to trestný čin zcela samostatný nejen svou povahou, nýbrž odlišný i časově. Vyhrůžka ublížením na těle, směřující k tomu, by obžalovaný na Frídě K-ové protiprávně vynutil, by doma nic nevypravovala o případu v lese, byla pronesena, když zločin zprznění byl již dokonán, a směřovala tu i činnost obžalovaného i jeho zlý úmysl proti jiným právním statkům trestním zákonem chráněným, než jest tomu při zločinu podle § 128 tr. zák., takže samostatné posuzování tohoto trestného jednání odpovídá zákonu.

Ani zmateční stížnost obžalovaného a jeho otce není v právu, pokud se domnívá, že skutek rozsudkem zjištěný nenaplňuje skutkovou podstatu zločinu podle § 98 b) tr. zák., ana prý vyhrůžka zbitím (zlým nakládáním) není ještě vyhrůžkou ublížením na těle. Zmateční stížnost nevychází ze skutkových zjištění rozsudkových a svémocně si buduje skutkový děj, pokoušejíc se samostatně si vykládati smysl pozastaveného výroku a tvrdíc, že jde jen o obvyklý způsob mluvy na venkově, když obžalovaný řekl děvčeti, že je zbije, jestliže doma něco poví. Pohrůžka bitím jest pohrůžkou ublížením na těle; zákon nevyžaduje, by ublížení dosáhlo vyššího stupně zranění, dočasného nebo trvalého zmrzačení a pod. I pocit bolesti, který člověk při ranách bitím trpí, jest újmou, ublížením na těle, zásahem do tělesné neporušenosti; pohrůžka takovým

zlem jest tudíž vyhrožováním ve smyslu § 98 b) tr. zák., je-li pohrožení takovou újmou vzhledem k okolnostem naznačeným v zákoně způsobilým prostředkem, vzbuditi v ohroženém důvodnou obavu, měl-li pachatel i úmysl působiti tak na směr vůle ohroženého, by na něm vynutil nějaké plnění, dopuštění neb opomenutí. Lze ovšem přiznati, že každá vyhrůžka bitím nebo zlým nakládáním podle okolností nemusí ještě býti pohrůžkou zlem síly a míry v § 98 b) tr. zák. naznačené; jinak by značná většina slovných projevů v hádkách a uličnických výkřiků nutně podléhala podřadění pod tento trestní předpis. Zda lze pohrůžku bitím po případě zlým nakládáním podřaditi pod § 98 b) tr. zák. či nikoliv, lze bezpečně posouditi jen podle zvláštních okolností případu, najmě podle toho, zda tu jsou i ostatní zákonné podmínky onoho zločinu. V souzeném případě rozsudek zjišťuje způsobem formálními zmatky nenapadeným, že obžalovaný vyhrožoval Frídě K-ové přímo a ústně ulbížením na těle v úmyslu, by na ní vynutil opomenutí, na něž neměl nároku, že vyhrůžka vzhledem k mladistvému věku ohrožené, jakož i k důležitosti zla byla způsobilá vzbuditi důvodné obavy, že si obžalovaný byl vědom vážnosti vyhrůžky. Přestupek podle § 1 zákona o útisku vykazuje obdobné zákonné znaky jako zločin vydírání podle § 98 tr. zák., a bylo by proto lze zkoumati, zda duševní dojem pohrůžky působil na ohrožené děvče silněji, či zda šlo snad jen o chvilkovou nevolnost a přestrašení, jež nezanechalo vážnější duševní účinky. I v tomto směru však napadený rozsudek zkoumal povahu vyhrůžného výroku, a zjistiv, že se Frída K-ová v důsledku důvodných obav neodvážila zmíniti se matce o příhodě, a že obžalovaný s tím i počítal, že se jeho vyhrůžka nemine u devítiletého děvčete s účinkem, vyslovil tak zjištění o vyšší míře, jakou pohrůžka působila a podle úmyslu pachatelova též měla působiti, a zjistiv tím veškeré náležitosti zločinu podle § 98 b) tr. zák. ve směru objektivním i subjektivním, správně použil zákona, podřadiv zjištěnou činnost obžalovaného pod tento trestní předpis.

Čís. 3820.

Kontrolní otázka má umožniti, by v případě kladné odpovědi byl zjištěn případný omyl porotců ohledně dotyčného zákonného znaku, pojatého do otázky, a tím byl zjednán po stránce právní podklad pro úspěšné napadení rozsudku, spočívajícího na výroku, zmateční stížnosti.

Soud nesmí odmítnouti žádost stran o takovouto otázku, leč by vybočovala z mezí předpisu § 323 odst. třetí tr. ř., čelíc na př. jen k popření skutkového podkladu zákonného znaku, nebo jinak zřejmě nevyhovovala jeho účelu; nebude mu zpravidla ani dovoleno dáti otázku kontrolní, byl-li dotyčný zákonný znak dostatečně specialisován v otázce kmenové, nebo nemůže-li podle stavu věci býti pochybným, že se dotyčný zákonný znak kryje s běžným označením dotyčného skutkového poměru, neb žádá-li strana, by zákonný znak byl převeden na skutkový poměr výsledky přelíčení ani nenapovězený a pod.